

SA KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

Keskkonnaprojektide finantseerimise kord

Kinnitatud KIKi nõukogu poolt 09.06.2015

Dokumendi ajalugu

1 Üldsätted

- 1.1 Käesolev kord reguleerib Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi KIK) poolt antavate toetuste kasutamist ja keskkonnaprojektide elluviimise aruandlust.
- 1.2 Käesolev kord reguleerib KIKi tegevust keskkonnatasude seaduse alusel KIK poolt antavate toetuste menetlemisel.
- 1.3 KIKi ülesandeks on keskkonnatasude seaduse alusel keskkonnakaitseliste projektide ja -tegevuste finantseerimine. KIK ei täida projektides toetuse saaja, riikliku tellija ega projektijuhi ülesandeid.
- 1.4 Taotluste esitamine, hindamine ja rahastamise otsuste tegemine toimub vastavalt keskkonnaministri 17.veebruari 2006.a määrusele nr 13 ja käesolevale keskkonnaprojektide finantseerimise korrale.

2 Kasutatavad mõisted

- 2.1 *Sihtfinantseerimine:* sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud KIKi poolne toetus, mida tohib kasutada ainult teatud liiki kulutuste katteks või teatud tingimuste tagamiseks, kusjuures toetuse andja (KIK) kontrollib toetuse sihipärasest kasutamist. Sihtfinantseerimist antakse tegevuskulude katteks ja põhivara soetamiseks.
- 2.2 *Keskkonnaprogramm:* keskkonnaministri määrmises nr 13 „Keskkonnakaitselise valdkonna projekti rahastamise taotluse kohta esitatavad nõuded, taotluste hindamise tingimused, kord ja kriteeriumid, otsuse tegemise, lepingu täitmise üle kontrolli teostamise ning aruandluse kord“ §1 nimetatud valdkondlike programmide kogum.
- 2.3 *Projekt:* kindla eesmärgi saavutamiseks kavandatud ühekordse iseloomuga ajaliselt piiritletud tegevuste kogum.
- 2.4 *Kiireloomuline taotlus:* on rahastamise taotlus mille kiire rahuldamine on hädavajalik keskkonnakahju vältimiseks, keskkonnareostuse likvideerimiseks või inimese tervise kahjustamise vältimiseks või mille rahuldamata jätmise kiireloomulisena toob kaasa olulise programmi eesmärgi täitva projekti ära jäämise.
- 2.5 *Jätkuprojekt:* pikaajaline projekt mida viiakse ellu etappidena mitme aasta jooksul.
- 2.6 *Taotlus:* KIKi poolt kinnitatud vormi kohane dokument, milles sisaldub informatsioon tegevuse kohta, mille elluviimiseks finantseerimist taotletakse.
- 2.7 *Toetuse saaja:* isik või asutus, kelle seadusest tulenevaks ülesandeks või põhikirjaliseks eesmärgiks või huviks on projekti tulemus või kes tulemust hiljem kasutab. Toetuse saajaks on taotluse esitaja, projekti arendaja ja tööde tellija.

- 2.8 *Teostaja*: isik või asutus, kellega toetuse saaja on sõlminud projekti elluviimiseks töövõtu- vms lepingu ning kellele ta on kohustatud selle lepingu alusel tööde eest tasuma.
- 2.9 Kehtetu alates 01.01.2013.
- 2.10 *Omafinantseering*: toetuse saaja või kolmanda osapoole (kaasfinantseerija) rahaline osalus projektis.
- 2.11 *KIKAS*: KIKi elektrooniline andmesüsteem mille kaudu toimub projekti finantseerimise taotlemine, sihtfinantseerimise lepingute sõlmimine ja toetuste väljamaksmine.
- 2.12 *Ettevõtja*: konkurentsiseaduse §-s 2 nimetatud isikud ja asutused.

3 Finantseerimise taotlemine

- 3.1 Projekti finantseerimise taotlemiseks täidab toetuse taotleja KIKASes vormikohase taotluse ja esitab selle KIKile elektroonselt KIKASe kaudu või paber kandjal.
- 3.2 Informatsiooni taotlusvooru kohta avaldab KIK vähemalt 30 kalendripäeva enne taotluste esitamise tähtpäeva Keskkonnaministeeriumi ja KIKi kodulehel. Taotlusi saab esitada kuni kolm korda aastas.
- 3.3 Kiireloomulise taotluse esitamisel ei pea toetuse taotleja järgima p. 3.2 nimetatud tähtaegasid.
- 3.4 Ettevõtjast taotleja peab enne toetuse taotlemist veenduma, et tema toetamine ei ole riigiabi andmine või selleks on olemas õiguslik alus (nt vähese tähtsusega abi või KIKi regionaalabi grupierand), ja/või teadvustama, millisesse lubatava riigiabi kategooriasse tema projekt võiks kuuluda ja milliseid toiminguid (nt riigiabi loa taotlemine Euroopa Komisjonilt) tuleb riigiabi saamiseks täiendavalt teha.

4 Omafinantseering

- 4.1 Omafinantseering peab olema rahaline ning vastama abikõlblikkuse nõuetele.
- 4.2 Avalik-õiguslikel juriidilistel isikutel (v.a riigiasutused) peab omafinantseering olema vähemalt 10% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest. Kui avalik-õiguslik juriidiline isik taotleb toetust punktides 4.3, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, 4.10, 4.13, 4.14 ja 4.15 kirjeldatud tegevuste rahastamiseks või juhtudel, siis kehtivad nimetatud punktides kehtestatud omafinantseeringu tingimused.
- 4.3 Omafinantseering ei ole nõutav omavalitsustelt, kui hooldatakse või või korrastatakse riigi maal või omandis olevaid objekte. See erand ei kehti veemajanduse programmi pinnaveekogude tervendamise ja korrashoiu alamprogrammist, joogivee alamprogrammist ja reoveekäitluse alamprogrammist rahastatavate objektide korral.
- 4.4 Kui riigiabi reguleerivatest õigusaktidest ja vastavatest Euroopa Komisjoni otsustest ei tulene teistsugust omafinantseeringu määra, peab ettevõtjatel olema omafinantseering vähemalt 50% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest (v.a veemajanduse programmi jääkreostuse alamprogrammist riigiabi taotlemisel või punktis 4.5 toodud juhtudel juhul, kui taotlejaks on vee-ettevõtte, mille osa- või aktsiakapitalist enam kui 50% kuulub kohalikule omavalitsusele).

- 4.5 Veemajanduse programmi reoveekäitluse või joogiveevarustuse projektide arendamisel peab omafinantseering olema vähemalt 15% KIKi finantseeritava projekti või projektietapi kulutuste maksumusest (v.a punktides 4.6, 4.7 ja 4.8 toodud juhtudel).
- 4.6 Kui kanalisatsiooni ja/või reoveepuhasti rekonstrueerimise või ehitamise korral põhjustab üle 50% reostuskoormusest tööstusreovesi, siis peab omafinantseering olema vähemalt 50% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest.
- 4.7 Kui veetorustiku ja/või puurkaev-pumpla rekonstrueerimise või ehitamise korral tarbib üle 50% joogiveest tööstus, siis peab omafinantseering olema vähemalt 50% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest.
- 4.8 Lahkvoolse kanalisatsioonitorustiku (sademeveetorustiku) rajamise või rekonstrueerimise korral peab omafinantseering olema vähemalt 50% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest.
- 4.9 Päikeseenergial ja maasoojuspumbal põhineva lokaalküttesüsteemi ehitamisel peab omafinantseering olema vähemalt 50% projekti abikõlblike kulude maksumusest ja toetuse taotlejateks võivad olla ainult avalik-õiguslikud juriidilised isikud.
- 4.10 Elektri ja soojuse koostootmise arendamisel, katelseadme või katlamaja üleviimisel taastuvale kütusele või taastuval kütusel töötava katlamaja rajamisel peab omaosalus olema 50% projekti abikõlblike kulude maksumusest.
- 4.11 Sihtasutustel ja mittetulundusühingutel on soovitatav omafinantseering vähemalt kümme protsenti KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulude maksumusest (v.a punktis 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, 4.10, 4.14, 4.15 ja 4.19 toodud juhtudel).
- 4.12 Kui sihtasutuse või mittetulundusühingu projekti eesmärk või tulemus on seotud sihtasutuse ja/või mittetulundusühingu asutajate ja/või liikmete ja/või partnerite ettevõtlusega ja/või projekti tulemust kasutatakse hiljem otseselt või kaudselt ettevõtluses, lähtutakse p-st 4.4.
- 4.13 Omafinantseering ei ole nõutav keskkonnateadlikkuse programmis avalikelt alus-, põhi- ja keskkaridust andvatelt haridusasutustelt ning huvikoolidelt (v.a punktis 4.4, 4.14 ja 4.15 toodud juhtudel).
- 4.14 Keskkonnateadlikkuse programmist filmi tootmiseks toetuse taotlemisel peab omafinantseering olema vähemalt 50% projekti abikõlblike kulude maksumusest ja KIKi toetuse suurus ei tohi ületada 65 000 eurot ilma käibemaksuta.
- 4.15 Keskkonnateadlikkuse programmis telesaate tootmiseks toetuse taotlemisel peab omafinantseering olema vähemalt 30% projekti abikõlblike kulude maksumusest ja KIKi toetuse suurus ei tohi ületada 3800 eurot ilma käibemaksuta ühe saate kohta ning toetuse saaja peab olema projekti kaasanud ringhäälingujaama, kes on võtnud kohustuse edastada projekti tulemusena toodetav saade televisioonis. Telesaated peavad olema järelvaadatavad.
- 4.16 Riigitulundusasutusel peab omafinantseering olema vähemalt 25% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulude maksumusest.
- 4.17 Kui p-s 7 nimetatud riigiabi tingimustest tuleneb suurem omafinantseeringu nõue, järgitakse riigiabi tingimusi. Kui riigiabi võib anda väiksema omafinantseeringu määraga, võib KIK põhjendatud juhtudel kohaldada väiksemat omafinantseeringu

määrata. Jääkreostuse likvideerimise projektidele kohaldatakse SA KIK nõukogu vastu võetud jääkreostuse grupierandis „Keskonnaprogrammist saastunud alade puhastamiseks antava abi tingimused“ sätestatud omafinantseeringu määrasid.

- 4.18 Vee-ettevõtja, kes teenindab vähemalt kolme kohalikku omavalitsust ja kokku enam kui 2000 elanikku, rakendatakse reoveekäitluse ja joogiveevarustuse alamprogrammist toetuse taotlemisel 5% võrra madalamat omafinantseeringut. Madalam omafinantseering kehtib vaid siis, kui ei rakendu punkt 4.4 ning toetusega saadud varasid opereeritakse sama või samaväärse vee-ettevõtja poolt vähemalt järgnevat 10 aastat.
- 4.19 Kui veemajanduse programmist taotletakse toetust paisjärvede ja järvede puhastamiseks setetest, peab omafinantseering olema vähemalt 30% selle tegevusega seotud abikõlblike kulude maksumusest ja taotletava toetuse suurus ei tohi ületada 200 000 eurot ilma käibemaksuta. Nõuet ei rakendata järgmistel juhtudel:
- 4.19.1 tingimusel, et setteid eemaldatakse vaid loodusliku voolusäingi ulatuses:
- 4.19.1.1 keskkonnaministri määruses nr 73 nimetatud jõelõigul;
- 4.19.1.2 paisjärvest, millega seotud paisul kalade läbipääsu tagamise nõue tuleneb vee erikasutusloast tingimusel, et projekti käigus tagatakse kalade läbipääs paisjärvest üles-ja allavoolu;
- 4.19.1.3 paisjärvest, kust ülesvoolu on riigi või Euroopa Liidu vahendite toel tagatud kalade läbipääs või objektil, millel tagatakse sama projekti käigus kalade läbipääs vastavalt vee erikasutusloa nõuetele.
- 4.19.2 projekti tulemusena likvideeritakse paisjärv ning setete eemaldamine ning jõesäingi korrastamine toimub endise paisutusala ulatuses.
- 4.20 Kui projekti tegevuste rahastamine toimub muude kohalduvate õigusaktide alusel, siis aktsepteerib KIK nendes õigusaktides kehtestatud omafinantseeringu ja rahastamise tingimusi.

5 Abikõlblikud kulutused ja kulutuste abikõlblikkuse periood

- 5.1 Tulenevalt keskkonnaministri 17. veebruari 2006.a määruse nr 13 § 23 lg-s 2 sätestatud kohustusest tagada riigieelarve vahendite sihtotstarbeline kasutamine taotluse eesmärkide elluviimisel võib KIKi toetust kasutada ainult abikõlblike kulutuste tegemiseks.
- 5.2 Abikõlblikuks loetakse toetuse saaja kulutused, mis on vajalikud ja põhjendatud ning tehtud õigusaktides sätestatud korras projekti eesmärkide elluviimiseks.
- 5.3 Projekti kulutuste abikõlblikkuse tingimused on sätestatud käesoleva korra lisas 1 „Abikõlblikud kulutused“.
- 5.4 Sihtfinantseeritavate kulutuste abikõlblikkuse perioodi vahemik algab taotlusvooru tähtajast ja lõpeb rahastamise otsuse kehtivusaaja möödumisel (vt p.6.4). Projekti abikõlblikkuse periood määratakse sihtfinantseerimise lepingus projekti alguse ja lõpuga ning see peab jääma eelpool nimetatud vahemikku.
- 5.5 Omafinantseeritavate kulutuste abikõlblikkuse periood algab taotlusvooru avalikustamise kuupäevast, kui see on eraldi kokku lepitud sihtfinantseerimise lepingus ja lõpeb sihtfinantseerimislepingus märgitud lõpptähtajaks, mis ei tohi ületada rahastamise otsuse kehtivusaega (vt p.6.4.).

- 5.5.1 Finantseerimise korra lisa 1 punktis 3.6.5 nimetatud kulused aktsepteerib KIK omaosalusest abikõlblikena kui need on tehtud kuni 1 aasta enne taotlusvooru avalikustamist.
- 5.6 Punktides 5.4 ja 5.5 kehtestatud kulutuste abikõlblikkuse periood ei kehti riigiabi korral, kui Euroopa Liidu riigiabi alastest õigusaktides või Euroopa Komisjoni vastavast otsusest tulenevalt on kehtestatud kulutuste abikõlblikkuse perioodile teistsugused nõuded.
- 5.7 Euroopa Komisjoni poolset riigiabi luba eeldatavate projektide puhul ei tohi töödega alustada s.h siduvaid lepinguid sõlmida enne vastava riigiabi loa saamist.

6 Taotluste hindamine ja rahuldamine

- 6.1 Taotluste nõuetele vastavuse hindamise viib läbi KIK vastavalt keskkonnaministeeriumiga sõlmitud halduslepingule. KIK kontrollib projekti vastavust keskkonnaministri määrusele nr 13 ja KIKi finantseerimise korrale. Nõuetele vastavad projekti rahastamise taotlused edastab KIK hindamiseks keskkonnaministeeriumile, mittevastavatest taotlustest informeerib KIK toetuse saajat kirjalikult KIKASe kaudu.
- 6.2 KIK võib nõuda taotluses esitatu täpsustamist ja konkretiseerimist. Samuti võib KIK nõuda toetuse taotlejalt põhjendatult muude lisatingimuste täitmist või dokumentide esitamist, mis on vajalikud projekti nõuetele vastavuse kontrollimiseks ja teostatavuse hindamiseks.
- 6.3 Taotluste sisulist hindamist korraldab vastavalt keskkonnatasude seaduse § 59 lg-le 1 Keskkonnaministeerium. Hindamise tulemuste põhjal koostab keskkonnaministeerium valdkondlike programmide eelnõud ja esitab need otsustamiseks KIKi nõukogule. Seadustest ja määrustest ning rahvusvahelistest lepingutest tulenevate kohustuste täitmisega seotud projektitaotluste rahastamise otsustab keskkonnaminister vastavalt KeTS § 59 lg-le 2.
- 6.4 Rahastamise otsuse kehtivusaeg on 24 kuud alates KIKi nõukogu otsuse tegemise kuupäevast.
- 6.5 Valdkondlikust programmi kinnitamisest ei teki KIKil varalisi kohustusi taotlejate ees. Varalised kohustused tekivad sihtfinantseerimise lepingu alusel ning käesolevas korras ja selle lisades sätestatud finantseerimise tingimuste täitmisel.
- 6.6 KIK võib tunnistada taotluse nõuetele mitte vastavaks, kui taotleja ei paranda taotluse puudusi KIKi antud tähtaja jooksul või taotleja ei ole jätkusuutlik, samuti juhul, kui taotlejal on KIKi ees aruande või muid võlgnevusi või taotlejal on maksevõlgnevused riigile (v.a ajatatud maksevõlgnevused) või aruande võlgnevused riiklikele registreeritud.

7 Riigiabi

- 7.1 Kui KIKi poolt antav toetus on riigiabi konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 mõistes järgitakse tingimusi, mis on sätestatud konkurentsiseaduse 6. peatükis ja järgmistes Euroopa Liidu õigusaktides:

- 7.1.1 Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 651/2014, 17. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1-78) (üldine grupierandi määrus);
- 7.1.2 Regionaalabi suunised aastateks 2014-2020 (ELT C 209/1, 23.07.2013);
- 7.1.3 Euroopa komisjoni teatis „Keskkonna- ja energialase riigiabi suunised aastateks 2014-2020“ (ELT C 200, 28.06.2014, lk 1-55);
- 7.1.4 Komisjoni otsus (2012/21/EL) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes (teatavaks tehtud numbri K(2011) 9380 all;
- 7.2 Kui KIKi poolt antav toetus on vähese tähtsusega abi konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 mõistes, järgitakse tingimusi, mis on sätestatud komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1-8) ning komisjoni määruses (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8-13). Kalanduse ja põllumajanduse valdkonnas tuleb järgida nende valdkondade reegleid.
- 7.3 Riigiabi puhul peavad toetuse saajad lisaks p-s 3.1 nimetatud vormikohasele taotlusele esitama KIKi nõutavas vormis kogu teabe, mis on vajalik hindamiseks, kas toetus vastab riigiabi andmise nõuetele.
- 7.4 Kui riigiabi andmise tingimused seda nõuavad, esitab toetuse saaja tõendi selle kohta, et ta vastab punktis 7.1.1 nimetatud üldise grupierandi määruse I lisas toodud väikese või keskmise suurusega ettevõtja määratlusele.
- 7.5 Kui käesolevas punktis viidatud õigusakt asendatakse uue õigusaktiga, tuleb järgida uut õigusakti.
- 7.6 KIK kehtestab vajadusel täpsemad tingimused õigusaktide piires riigiabi andmiseks ja avaldab need oma kodulehel.

8 Sihtfinantseerimise lepingu sõlmimine

- 8.1 Projekti finantseerimiseks sõlmib KIK toetuse saajaga sihtfinantseerimise lepingu (lisa 3, 4, ja 11). Kui sõlmitud sihtfinantseerimise lepingu summa katab kõik KIKi nõukogu poolt rahastusotsuse saanud taotluses kavandatud projekti tegevused, vabastab KIK peale SFLi sõlmimist kasutamata jäänud summad KIKi eelarvesse ja projekti toetuse summaks loetakse sihtfinantseerimise lepingu summa.
- 8.2 Sihtfinantseerimise lepingu projekti või selle osa finantseerimiseks tuleb esitada KIKi kuue kuu jooksul, arvates nõukogu või keskkonnaministri otsusest projekti finantseerida.
- 8.3 Toetuse saaja täidab KIKASes sihtfinantseerimise lepingu projekti, lisab lepingule kohustuslikud lisad (lisa 5) ja allkirjastab selle koos lisadega ning edastab KIKASE kaudu või paber kandjal KIKile.
- 8.4 KIKi esindaja allkirjastab sihtfinantseerimise lepingu 15 tööpäeva jooksul, arvates selle registreerimisest KIKis. Juhul kui on vaja täpsustada sihtfinantseerimise lepingu tingimusi ja lisasid, pikeneb nimetatud tähtaeg täpsustamiseks kulunud aja võrra.

Paber kandjal allkirjastatud sihtfinantseerimise lepingu ühe eksemplari saadab KIK tagasi toetuse saajale.

- 8.5 KIK võib nõuda sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisel taotluses esitatud täpsustamist ja konkretiseerimist ning põhjendatud juhtudel näidislepingu tingimusi muuta ja täiendada.
- 8.6 KIK ei sõlmi jätkuprojekti rahastamiseks sihtfinantseerimise lepingut enne kui eelneva projekti etapi kohta on esitatud aruandlus ja see on KIKi poolt aktsepteeritud.
- 8.7 KIK võib keelduda sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisest ja toetuse väljamaksmisest, kui toetuse saaja ei ole KIKi hinnangul jätkusuutlik, toetuse saajal on KIKi ees aruande või muid võlgnevusi ning toetuse saajal või tööde teostajal on maksevõlgnevused riigile (v.a ajatatud maksevõlgnevused) või toetuse saajal on aruande võlgnevused riiklikele registritele.
- 8.8 Üldjuhul KIK ei allkirjasta sihtfinantseerimise lepingut enne, kui lepingu lisades on esitatud kõik vastava projekti finantseerimiseks ja toetuse kasutamise kontrollimiseks vajalikud andmed (lisa 5), muuhulgas läbi viidud vajalikud hanked ja sõlmitud töövõtjatega lepingud tööde teostamiseks.

9 Nõuded lepingutele

- 9.1 Toetuse saaja ja teostaja vahelistes lepingutes ei või olla ebatavalisi ega ebamõistlikke punkte, millega loobutakse antud valdkonnas tavalistest tellija või ostja õigustest või piiratakse neid. Lepingud peavad vastama antud valdkonna heale tavale ja sisaldama kõike olulisi punkte nagu täpne tööde kirjeldus, maksumus, maksete tegemise kord, tööde üleandmine ja vastuvõtmine, antavad garantiid jne. Soovituslik on siduda teostajaga sõlmitud lepingute jõustumine sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisega, soovituslikud sätted on toodud lisa 2 punktis 6.
- 9.2 Toetuse saaja on kohustatud projekti lepingute sõlmimisel vältima huvide konflikti st olukorda, kus tema tehingupartnerit (töövõtja/müüja vms) võib pidada mingil põhjusel (sugulus ja hõimlus, seotus juriidiliste isikute kaudu, nõustamine vms) temaga seotuks ning sellise olukorra ilmnemisel teavitama sellest KIKi ja leppima kokku huvide konflikti vältimise meetmetes.
- 9.3 KIK võib nõuda toetuse saajalt põhjendatult muude lisatingimuste täitmist, mis on suunatud toetuse sihipärase kasutamise tagamisele ja KIKi nõukogu või keskkonnaministri taotluse rahuldamise otsuse täitmisele.

10 Nõuded hangetele

- 10.1 Toetuse saaja on kohustatud järgima kõikide projekti kulude tegemisel riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud üldpõhimõtteid ning olema suuteline nende põhimõtete järgimist mõistlikult tõendama, arvestades järgmistes alapunktides sätestatut.
- 10.2 Kui toetuse saaja on hankija riigihangete seaduse mõistes ja sõlmib asjade-, tööde- või teenuste hankelepingu millise sõlmimiseks pole avatud hankemenetlust vastavalt riigihangete seadusele vaja läbi viia, nõuab KIK toetuse saajalt vähemalt kolme pakkuja kvalifitseerumist, ehituslike tööde puhul alates 10 000 eurost ilma käibemaksuta ning asjade ostmisel ja teenuste tellimisel alates 4000 eurost ilma käibemaksuta ja lepingu sõlmimist majanduslikult kõige soodsama pakkumuse teinud

pakkujaga. Kolm pakkumust peab olema kvalifitseerunud ka lihthanke läbi viimisel, kui ei ole täidetud punktis 10.4 kirjeldatud lihthanke läbi viimise tingimusi. Toetuse saaja peab hankedokumentides ette nägema võimaluse lükata tagasi kõik pakkumused kui kolme pakkumust ei kvalifitseeru.

- 10.3 Punktis 10.2 nimetatud hankija ei pea tagama kolme pakkuja kvalifitseerumist juhul, kui selles valdkonnas ei ole mitut pakkujat või kui liht- või avatud hankemenetluse piirmäärdest suuremate hangete korral võimaldab riigihangete seadus erisusi või kasutada lisaks liht- või avatud hankemenetlusele muid hanke menetlusi (v.a võrguettevõtted). Toetuse saaja peab sihtfinantseerimise lepingu lisades oma hankemenetluse ja pakkuja valikut põhjendama.
- 10.4 KIK ei nõua punktis 10.2 nimetatud hankijalt lihthanke läbi viimisel kolme pakkumuse kvalifitseerumist, kui pakkumuste esitamise tähtaeg on olnud vähemalt 10 tööpäeva alates hanke välja kuulutamisest ja hanke dokumentides ei ole seatud ebamõistlike konkurentsi piiravaid tingimusi. Lisaks peab toetuse saaja kolme pakkumuse mitte kvalifitseerumisel esitama KIKile kirjaliku põhjenduse tööde maksumuse turuhinnale vastavuse kohta.
- 10.5 Kui toetuse saaja ei ole hankija riigihangete seaduse mõistes või on võrguettevõtte ning hanke maksumus ületab riigihangete seaduses asjade ostmisele või ehitustööde või teenuste tellimisele kehtestatud lihthanke hankemenetluse piirmäärasid, peab toetuse saaja viima kõik hanked läbi e-hankenäri riigihangete registri e-hangete keskkonnas (<https://riigihanked.riik.ee>). Toetuse saaja võib e-hangete keskkonnas hanke läbi viimiseks kasutada lihthanke menetlust. Toetuse saaja peab tagama vähemalt kolme pakkuja kvalifitseerumise.
- 10.6 KIK ei nõua punktis 10.5 nimetatud hankijalt kolme pakkumuse kvalifitseerumist, kui pakkumuste esitamise tähtaeg on olnud vähemalt 10 tööpäeva, hanke dokumentides ei ole seatud ebamõistlike konkurentsi piiravaid tingimusi. Lisaks peab toetuse saaja kolme pakkumuse mitte kvalifitseerumisel esitama KIKile kirjaliku põhjenduse tööde maksumuse turuhinnale vastavuse kohta.
- 10.7 Kui toetuse saaja ei ole hankija riigihangete seaduse mõistes või on võrguettevõtte ja hanke maksumused jäävad alla lihthänkemenetluse piirmäärasid, kehtivad punktis 10.2 nimetatud piirmäärdest alates kolme pakkumise kvalifitseerimise nõuded.
- 10.8 Hankijana riigihangete seaduse mõistes mitte käsitletavat isikut ja võrguettevõtjat ei pea läbi viima punktis 10.5 kirjeldatud e-hankeid kui ta on läbi viinud avatud hankemenetluse vastavalt riigihangete seadusele.
- 10.9 Ehitustööde ning pinnaveekogude tervendamise hangetes peab tellija kvalifitseerimistingimustena ette nägema vähemalt mõistliku varasema kogemuse ja käibe hankega hõlmatud tööde osas ja vastava MTR registreeringu. Omanikujärelevalve teostajal peab olema eelnev kogemus sarnaste tööde omanikujärelevalve teostamisest.
- 10.10 Taotluse rahuldamine KIKi poolt ei tähenda seda, et KIK on aktsepteerinud koos taotlusega esitatud pakkumust või hankedokumente, kui KIK ei ole neile dokumentidele vastuväidete puudumist kirjalikult avaldanud. Taotluse juurde esitatakse pakkumused turuhinna määramise eesmärgil. Toetatava projekti hangete läbiviimisel peab toetuse saaja järgima eelpool punktides 10.1-10.9 kirjeldatud nõudeid hangetele.

11 Toetuse väljamaksmine

Toetuse väljamaksmiseks tuleb täita KIKASes väljamaksetaotlus ja esitada allkirjastatuna KIKASe kaudu või paberkandjal KIKile. KIK maksab toetuse välja, tehes ülekande toetuse saaja pangakontole. Kui tegemist on täies ulatuses toetuse saaja poolt tellitava töö või teenusega, võib KIK teha maksed toetuse saaja eest otse teostajale, millega KIK täidab sihtfinantseerimise lepingust tuleneva kohustuse toetuse saaja ees ning sellega seotud toetuse saaja kohustuse teostaja ees. Eeltoodu ei ole aluseks õigussuhte tekkimisele KIKi ja teostaja vahel. Pärast toetuse ülekandmist teostajale edastab KIK toetuse saajale viie tööpäeva jooksul asjakohase teatise.

12 Ettemaks

- 12.1 KIK võib maksta toetuse välja teostajale ja toetuse saajale ettemaksuna enne tööde teostamist ehitusprojektide puhul kuni 30 protsenti ning teiste projektide puhul kuni 50 protsenti sihtfinantseerimise lepingu kogusummast, kui see on kokkulepitud sihtfinantseerimise lepingu maksegraafikus ja on kooskõlas sõlmitud lepingute ning läbiviidavate tegevustega.
- 12.2 KIK-st taotletud ettemaksu tagasiarvestusmeetod kirjeldatakse KIKASes ettemaksu esitamisel.
- 12.3 Ettemaksu tasumiseks teostajale esitab toetuse saaja KIKile väljamaksetaotluse ja koopia teostaja ettemaksu arvest toetuse saajale. Muudel juhtudel esitab toetuse saaja väljamaksetaotluse.

13 Vahemaksed

- 13.1 Ettemaksule järgnevad maksed teeb KIK pärast seda, kui toetuse saaja või töö teostaja on kulud teinud ja dokumentaalselt tõestanud.
- 13.2 KIK teeb makse töö teostajale, kui toetuse saaja on sõlminud KIKiga vastava sihtfinantseerimise lepingu (lisa 4), esitanud KIKile väljamaksetaotluse, teostaja poolt toetuse saajale esitatud arve koopia (millel on toetuse saaja raamatupidamiskirjend, raamatupidaja nimi ja allkiri), koopia teostatud tööde üleandmise-vastuvõtmise aktist, mis peab sisaldama vähemalt KIKi näidises (lisa 9 näidis 1) sisalduvaid andmeid ja kuludeklaratsiooni.
- 13.3 KIK teeb makse toetuse saajale, kui toetuse saaja on sõlminud KIKiga vastava sihtfinantseerimise lepingu, esitanud KIKile väljamaksetaotluse, kuludeklaratsiooni ja koopia teostatud tööde üleandmise-vastuvõtmise aktist (lisa 9 näidis 1). Akti ei esitata, kui tööde iseloomust tulenevalt või muul põhjusel pole üleandmise-vastuvõtmise akti koostamine mõistlik või kohane.

14 Lõppmakse

- 14.1 Lõppmakse minimaalne suurus on 20 protsenti sihtfinantseerimise lepingu summast.
- 14.2 KIK teeb lõppmakse pärast KIKASe kaudu esitatud sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruande heaks kiitmist. Makse saamiseks peab toetuse saaja esitama KIKile väljamaksetaotluse, teostajale tasumisel koopia teostaja arvest toetuse saajale (millel on toetuse saaja raamatupidamiskirjend, raamatupidaja nimi ja allkiri), koopia üleandmise-vastuvõtmise aktist, kuludeklaratsiooni, sihtfinantseerimise lepingu

täitmise aruande koos nõutud lisadega, nagu raamatupidamise väljavõte projekti tulujätku kontost jne.

15 Väljamakse tegemise aeg

- 15.1 KIK teeb väljamakse hiljemalt 15 tööpäeva jooksul pärast toetuse väljamaksetaotluse registreerimist KIKis. Väljamaksetaotluse ja sellega kaasnevate lisadokumentide täpsustamisel pikeneb maksetähtaeg lisadokumentide esitamiseks kulunud aja võrra.

16 Erandid

- 16.1 Põhjendatud kirjaliku taotluse alusel võivad KIK ja toetuse saaja leppida kokku käesolevas korras sätestatud erinevates maksete määrades ja tähtaegades.
- 16.2 KIK võib riigieelarvelistele asutustele maksta vahe- ja lõppmaksed välja ettemaksetena, sest vastavalt riigieelarve seaduse § 29 lõikele 1 on riigiasutustel õigus teha kulutusi ainult siis, kui talle on riigieelarves või selle alusel kinnitatud eelarves selleks vahendid ette nähtud.

17 Projektipõhise arvestuse pidamise kohustus

- 17.1 Vastavalt hea tava ning läbipaistvuse ja mõistetavuse printsiibile peab toetuse saaja sihtfinantseeritava projekti kohta pidama projektipõhist raamatupidamisarvestust (RTJ 12, riigiraamatupidamise üldeeskiri). Projektidega seotud majandustehingute kajastamisel oma raamatupidamises on toetuse saaja kohustatud kirjutama kõigile algdokumentidele, mis kuuluvad KIKist finantseerimisele, raamatupidamiskande numbrile. Raamatupidamiskanne peab sisaldama kande tegemisel kasutatud raamatupidamiskontosid (kontonumbreid), projekti nime (või projekti tunnuskoodi, numbrit). Riigiraamatupidamiskohustuslased ja riigi konsolideerimisgrupi üksused lisavad kontodele nõutavad koodid (tehingupartner, tegevusala, allikas).

18 Kehtetu alates 01.01.2013.

19 Dokumentide esitamise koht

- 19.1 Projekti finantseerimiseks esitab toetuse saaja projekti finantseerimise taotluse, sihtfinantseerimise lepingu, väljamaksetaotluse, sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruande KIKi menetlemiseks KIKASe kaudu digitaalselt- või tavaallkirjastatuna.
- 19.2 Tavaallkirjastatud projekti finantseerimise taotluse, sihtfinantseerimise lepingu, väljamaksetaotluse, sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruande ja projektiga seotud kirjad esitab toetuse saaja menetlemiseks KIKi vastava maakonna esindusse või KIKi Tallinna esindusse.

20 Muudatused

- 20.1 Põhjendatud juhtudel võib KIK nõustuda projekti muudatustega võrreldes taotluses kavandatuga.
- 20.2 Kui toetuse saaja soovib teha projektis (tegevustes, eelarves, tähtaegades, partnerites jms) muudatusi võrreldes taotluses ja/või sihtfinantseerimise lepingus esitatuga, tuleb

esitada KIKile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis põhjendatud taotlus rahastamise otsuse muutmiseks, milles on näidatud ära kõik asjakohased andmed, mh - programmi nimetus ja eelarveaasta, projekti nimi ja projekti number ja eraldatud summa, sihtfinantseerimise lepingu number ja kuupäev (kui leping on sõlmitud), muudatuse alus ja põhjendus ning muudatuse sisu.

- 20.3 Projektis kavandatud tegevuste maksumuse kallinemisel võib KIK toetuse summat suurendada maksimaalselt kuni 30 protsendi võrra toetuse esialgse summaga võrreldes.
- 20.4 Kallinemise hüvitamiseks esitab toetuse saaja KIKile KIKASE kaudu projekti rahastamise taotluse koos asjakohaste selgituste ja põhjendustega. KIK võib käsitleda sellist taotlust kiireloomulise taotlusena.
- 20.5 Kuni KIK ei ole teatanud muudatuse aktsepteerimisest, käsitleb KIK projekti elluviimist taotletust ja/või lepingus kokkulepitust erinevalt toetuse saaja kohustuste rikkumisena ja võib lugeda KIKiga kokkulepitust erinevad kulutused abikõlbmatuteks.
- 20.6 Taotluses või sihtfinantseerimise lepingus esitatud eelarve piires võib toetuse saaja põhjendatud vajadusel KIKiga eelnevalt kooskõlastamata suurendada kululiigi esialgset summat kuni kümne protsendi ulatuses, kuid mitte suuremas summas kui 3200 eurot. Kululiigi esialgse summa vähendamist ei pea KIKiga eelnevalt kooskõlastama. Põhjendused tuleb esitada sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisel ja sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruandes.
- 20.7 Kui taotluse ja sihtfinantseerimise lepingu summa on väiksem kui 2000 eurot võib toetuse saaja teha eelarve piires põhjendatud muudatusi eelarve kululiikide kaupa ilma KIKiga eelnevalt kooskõlastamata. Põhjendused tuleb esitada sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisel ja sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruandes.
- 20.8 Kui projekti elluviimise käigus projekti maksumus odavneb või toetuse saaja rakendab tööde teostajale leppetrahvi, siis väheneb KIKi ja omaosalus projekti finantseerimisel vastavalt sihtfinantseerimise lepingu kokkulepitud osaluse proportsioonidele.

21 Struktuuritoetustest või rahvusvahelistest allikatest rahastatavate projektide kaasrahastamine

- 21.1 Kaasrahastamise saamiseks tuleb taotlus esitada KIKile punktis 3. nimetatud tähtaegadel ja enne põhirahastaja poolse rahastamise otsuse saamist. KIK ei kaasrahasta projekti, kui põhirahastaja poolne rahastamise otsus on tehtud enne KIKile kaasrahastamise taotluse esitamist.
- 21.2 KIK kaasrahastab kuni 50% projekti kogumaksumusest. Kaasrahastamise korral toimub toetuse eraldamine ja aruandlus kaasrahastatava projekti finantseerimise tingimuste kohaselt. Toetuse taotleja esitab KIKile põhirahastaja tingimused, sh abikõlblikkuse tingimused koos põhirahastajale esitatud rahastamise taotlusega. Kui KIKi osalus projektis on üle 50%, siis kohaldatakse keskkonnaministri määruses nr 13 sätestatud taotluste hindamise ja rahastamise otsuse tegemise korda ning rahastamine toimub KIKi finantseerimise korra kohaselt.
- 21.3 Projekti kaasrahastamiseks sõlmib toetuse saaja KIKiga kaasrahastamise lepingu (lisa 6). Kui sõlmitud kaasfinantseerimise lepingu summa katab kõik KIKi nõukogu poolt

rahastusotsuse saanud taotluses kavandatud projekti tegevused, vabastab KIK peale kaasfinantseerimise lepingu sõlmimist kasutamata jäänud summad KIKi eelarvesse ja projekti toetuse summaks loetakse kaasfinantseerimise lepingu summa.

- 21.4 Projekti kaasrahastamisel toimuvad väljamaksed väljamaksetaotluse alusel.
- 21.5 Eelpool nimetatud nõuded ei rakendata kui vastava programmi rakendamise protseduurides on kehtestatud teisiti.

22 Kontroll, finantseerimisest keeldumine, finantseerimise peatamine, toetuse tagasinõudmine ja leppetrahv

- 22.1 KIK kontrollib projekti elluviimist s.h viib läbi kohapealset eelkontrolli, investeeringu kasutamise kontrolli, järelkontrolli ja teostab auditeid vastavalt vajadusele.
- 22.2 KIKil on nii projekti teostamise ajal kui ka pärast teostamist õigus kontrollida projektis tehtu ja tulemi vastavust lepingule viie aasta jooksul, vesiehitiste ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajatiste ja hoonete rajamisega seotud projektide korral kümne aasta jooksul, pärast projekti lõpparuande kinnitamist.
- 22.3 Kui selgub, et toetuse saaja pole kinni pidanud käesolevast korrast, EV õigusaktidest ja sihtfinantseerimise lepingu tingimustest, on KIKil õigus finantseerimisest keelduda (sh keelduda sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisest) või finantseerimine peatada ja juba makstud summad vastavalt lepingule toetuse saajalt tagasi nõuda.
- 22.4 Ebaseadusliku riigiabi ja väärkasutatud riigiabi tagastamisele kohaldatakse konkurentsiseaduse § 42 ja kohalduvaid Euroopa Liidu õigusakte.
- 22.5 Kui toetuse saaja on eiranud EV õigusaktide või käesoleva korra nõudeid ja/või oma kohustusi või kokkulepitud nõudeid (sh hankereegleid ja RHS §-s 3 esitatud põhimõtete järgimise kohustust) või esitanud valeandmeid ning selle tulemusena tekkinud kahju suurust ei ole võimalik hinnata või selle hindamine on ebamõistlikult aja- või ressursimahukas, maksab toetuse saaja KIKile sihtfinantseerimise lepingu alusel leppetrahvi kuni 25 protsenti toetuse summast. Kui nimetatud asjaolud tuvastatakse enne lepingu sõlmimist, on KIKil õigus ühepoolselt vähendada toetuse summat samas määras. Kui toetuse saaja on esitanud valeandmeid või rikkunud kohustusi oluliselt, on KIKil õigus jätta kogu toetus välja maksmata või tagasi nõuda.

23 LISAD

- Lisa 1 Abikõlblikud kulutused
- Lisa 2 Juhend sihtfinantseerimise lepingu sõlmimiseks
- Lisa 3 Sihtfinantseerimise lepingu vorm (maksmine toetuse saajale)
- Lisa 4 Sihtfinantseerimise lepingu vorm (maksmine teostajale)
- Lisa 5 Loetelu sihtfinantseerimise lepingu kohustuslikest lisadest
- Lisa 6 Kaasfinantseerimise lepingu vorm
- Lisa 7 Loetelu taotluse kohustuslikest lisadest
- Lisa 8 Loetelu sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruande kohustuslikest lisadest
- Lisa 9 Dokumentide näidised:
- Näidis 1: Teostatud tööde üleandmise-vastuvõtmise akt
- Näidis 2: Osalejate registreerimiseleht
- Näidis 3: Tööajatabel

Näidis 4: Sõiduaruanne

Näidis 5: Projekti eelarve ja kuludeklaratsiooni täitmise näidis

Näidis 6: Koondinfo jäätmete liikide ja koguste kohta

Lisa 10 Juhendmaterjal tehnoloogilise projekti koostamiseks KIK veemajanduse programmi joogiveevarustuse ja reoveekäitluse alamprogrammi toetuse taotluse kohustusliku lisana

Lisa 11 Sihtfinantseerimise lepingu vorm (riigieelarvelised asutused)

Lisa 12 Finantsprognoosi vorm

Lisa 13 Paisjärve mõju hindamise uuringu juhendmaterjal